

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17.07.2019, sp. zn. 5 Tdo 652/2019, ECLI:CZ:NS:2019:5.TDO.652.2019.1

Číslo: 29/2020

Právní věta:

Přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1 tr. zákoníku se za splnění dalších předpokladů může dopustit i likvidátor právnické osoby (např. státního podniku), pokud nehospodárnými dispozicemi způsobí škodu na majetku likvidované právnické osoby. Taková škoda může spočívat i v tom, že likvidátor vynaložil ze spravovaného majetku výdaje na nákup zboží nebo služeb, které byly zcela neúčelné a neměly žádný význam pro prováděnou likvidaci. Pro stanovení výše způsobené škody zde není rozhodné, zda byl nákup zboží nebo služeb uskutečněn za cenu, která je v době a místě činu obvyklá, či nikoli.

Obecně platí, že náklady vynaložené na nehospodárnou a z hlediska účelu, pro nějž existuje právnická osoba, zcela nadbytečnou majetkovou hodnotu (např. zbytečně přijaté služby, nakoupené zboží atd.), kterou není možné dál zpeněžit, anebo kterou lze zpeněžit pouze se ztrátou, je nutno považovat za škodu v celé jejich výši.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 17.07.2019

Spisová značka: 5 Tdo 652/2019

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Porušení povinnosti při správě cizího majetku, Škoda

Předpisy: § 220 odst. 1 tr. zákoníku
§ 220 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněného P. H., které podal proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 15. 1. 2019, sp. zn. 9 To 368/2018, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Karlových Varech pod sp. zn. 4 T 72/2014.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 14. 8. 2018, sp. zn. 4 T 72/2014, byl obviněný P. H. uznán vinným pokračujícím přečinem porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, kterého se dopustil skutky podrobně popsány ve výroku o vině v citovaném rozsudku (viz jejich popis níže pod bodem 25. tohoto usnesení).

2. Za tento přečin byl obviněný odsouzen podle § 220 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 2 roků, jehož výkon mu byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu 2 roků. Podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku bylo obviněnému uloženo, aby ve zkušební době podmíněného odsouzení nahradil škodu způsobenou trestným činem. Podle § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1, 2, 3 tr. zákoníku byl obviněnému uložen též peněžitý trest ve výměře 20 denních sazeb s výší jedné denní sazby 1 000 Kč, tedy v celkové výměře 20 000 Kč. Podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání 4 měsíců pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán. Podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku byl dále obviněnému uložen trest zákazu činnosti, a to zákaz výkonu funkce likvidátora obchodních korporací v trvání 5 let. Obviněnému byla podle § 228 odst. 1 tr. ř. uložena také povinnost zaplatit jako náhradu škody poškozenému PBH K. V., státnímu podniku „v likvidaci“, zastoupenému JUDr. D. K., insolvenčním správcem, částku ve výši 1 171 920 Kč. Zároveň byl zrušen výrok o trestu v rozsudku Okresního soudu v Chebu ze dne 13. 4. 2016, sp. zn. 4 T 25/2015, týkající se obviněného P. H., jakož i všechna další rozhodnutí obsahově navazující na tento výrok, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

3. Proti shora zmíněnému rozsudku soudu prvního stupně podal obviněný odvolání, a to proti všem jeho výrokům. O podaném odvolání rozhodl Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 15. 1. 2019, sp. zn. 9 To 368/2018, tak, že ho podle § 256 tr. ř. zamítl jako nedůvodné.

4. K tomu je třeba dodat, že Okresní v Karlových Varech rozhodl ve věci obviněného P. H. poprvé rozsudkem ze dne 27. 8. 2015, sp. zn. 4 T 72/2014, přičemž učinil výroky o vině a trestu. V následném odvolacím řízení rozhodl Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 23. 2. 2016, sp. zn. 9 To 392/2015, tak, že zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu prvního stupně, aby ji znovu projednal a rozhodl. V návaznosti na to rozhodl Okresní soud v Karlových Varech jako soud prvního stupně tak, jak je uvedeno výše pod body 1. a 2. tohoto usnesení.

II.

Dovolání obviněného

5. Obviněný P. H. podal proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 15. 1. 2019, sp. zn. 9 To 368/2018, prostřednictvím svého obhájce dovolání, které opřel o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. a napadl jím rozhodnutí odvolacího soudu v celém rozsahu.

6. Obviněný zpochybnil uplatněnými námitkami zejména svou trestní odpovědnost za přečin, jímž byl uznán vinným, dále správnost skutkových závěrů soudů nižších stupňů a způsob hodnocení důkazů. Obviněný spatřuje naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. jednak v pochybení odvolacího soudu, který potvrdil skutkové závěry soudu prvního stupně, ačkoliv tyto jsou v tzv. extrémním rozporu s provedenými důkazy, a dále obviněný vytkl, že se odvolací soud ztotožnil s nesprávnou právní kvalifikací skutků, jejichž spácháním byl obviněný uznán vinným. Jak dále v podaném dovolání zdůraznil, soud prvního stupně ve svém rozsudku uložil obviněnému zaplatit jako náhradu škody poškozenému PBH K. V., státnímu podniku „v likvidaci“ (dále též ve zkratce jen „státní podnik“), částku ve výši 1 171 920 Kč i přesto, že tento výrok je podle obviněného založen na nesprávném právním posouzení skutku.

7. Obviněný vytkl i porušení „zásady in dubio pro reo“ a vyslovil přesvědčení, že soudy nižších stupňů se přiklonily k závěru, který je pro obviněného nepříznivý, a v této souvislosti odkázal na

judikaturu Ústavního soudu.

8. Ve svém dovolání obviněný dále popsal z vlastního pohledu okolnosti, za nichž byl jmenován do funkce likvidátora, a důvody, pro které uzavřel jménem státního podniku smlouvu s obchodní společností A. R. J., jejímž předmětem byla poradenská a konzultační činnost podporující likvidaci státního podniku. Pokud jde o tzv. extrémní rozpor mezi učiněnými skutkovými zjištěními soudu a provedenými důkazy, obviněný ho spatřuje v závěru soudů nižších stupňů, podle něhož si obviněný byl vědom toho, že vyfakturované činnosti byly poskytnuty nadbytečně. Jak ovšem v této souvislosti obviněný zdůraznil, původním povoláním je pedagog a dosud neměl žádnou - byť minimální - zkušenost s problematikou likvidace podniku a toho si byli vědomi všichni zúčastnění. Obviněný doložil uvedené tvrzení i ustanovením mandátní smlouvy uzavřené mezi městem K. V. a obviněným, které obviněného opravňovalo uzavřít smlouvu se specializovanými třetími osobami poskytujícími poradenské a konzultační služby ve vztahu k probíhající likvidaci státního podniku. Podle přesvědčení obviněného mu nelze klást za vinu, že neúčelně a nehospodárně nakládal s majetkem státního podniku, když všechny jeho kroky byly vedeny snahou nic nezanedbat. Obviněný nesouhlasí ani s argumenty soudů nižších stupňů, podle nichž měl k dispozici odborné úředníky města, protože soudy vůbec nezjišťovaly, zda se mezi úředníky města nacházejí odborníci na likvidaci státního podniku. Podle názoru obviněného ze žádného předpisu nevyplývá, že likvidátor není oprávněn konzultovat svou činnost s třetími osobami, proto mu není zřejmé, čím měl porušit povinnosti při správě cizího majetku. Rozpor mezi skutkovými závěry a provedenými důkazy spatřuje obviněný také v tom, že soudy dovodily naplnění subjektivní stránky trestného činu jen z vysokoškolského vzdělání obviněného, které dosáhl v neekonomickém oboru, přičemž v minulosti zastával funkci náměstka hejtmana pro majetkový odbor Magistrátu města XY. Obviněný vyslovil přesvědčení, podle něhož z provedených důkazů, které se vztahují k jeho vzdělání a pracovním zkušenostem, vyplývá toliko to, že se nikdy aktivně neúčastnil žádné likvidace podniku, a nikoli to, že byl pro výkon likvidátora dostatečně vybaven.

9. Na základě provedeného dokazování nebyly podle obviněného náležitě prokázány všechny znaky skutkové podstaty posuzovaného trestného činu, a to včetně jeho zavinění ve formě úmyslu. Jak dále v této souvislosti obviněný zdůraznil, pro naplnění skutkové podstaty posuzovaného trestného činu se vždy vyžaduje úmyslné zaviněné jednání pachatele, který poruší jemu uloženou nebo jím převzatou povinnost spravovat cizí majetek, a způsobí tím jinému škodu nikoli malou.

10. Obviněný dále vytkl, že soud prvního stupně nikterak nezdůvodnil, proč odmítl provést důkaz navrhovaný obhajobou, tedy důkaz předložený posudkem znalce Ing. P. Š., a v tomto směru poukázal na judikaturu Ústavního soudu. Ač se odvolací soud pokusil dovést, jakými úvahami byl zde veden soud prvního stupně, podle obviněného nelze uvedenou vadu rozhodnutí takto zhojit. Jak totiž vyplývá z odborné literatury i judikatury, odůvodnění, proč nebyl proveden určitý navržený důkaz, náleží tomu orgánu činnému v trestním řízení, který jej zamítl.

11. Obviněný vznesl výhrady i proti znaleckému posudku vypracovanému Ing. M. L. Podle názoru obviněného tento znalecký posudek se zabývá toliko výkladem některých pojmů, avšak rozhodně není možné na jeho základě považovat věc za jednoznačně objasněnou pro potřeby trestního řízení, a protože zmíněný znalec vůbec nezodpověděl položené dotazy, i v tomto bodě obviněný spatřuje tzv. extrémní rozpor skutkových závěrů obou soudů s provedeným dokazováním. Podle přesvědčení obviněného adekvátní znalecký posudek by se měl zabývat konkrétní náplní vyfakturovaných činností a zjistit, co bylo v rámci likvidace skutečně provedeno.

12. Obviněný shledal vadu též ve výroku o jeho povinnosti k náhradě škody, resp. ve způsobu určení výše škody. K tomu obviněný uvedl, že soudy nižších stupňů nesprávně stanovily výši škody na základě závěrů znaleckého posudku v podobě celé částky, kterou vyfakturovala obchodní společnost A. R. J. Soudy podle obviněného naprosto rezignovaly na podrobné dokazování, tak aby bylo

postaveno najisto, které z vykázaných činností skutečně obchodní společnost A. R. J. vykonala a v jakém rozsahu. Jak dále v této souvislosti obviněný zdůraznil, částka ve výši 1 900 Kč za 1 hodinu za poradenské a konzultační služby je zcela běžnou cenou, což vyplynulo i ze znaleckého posudku zpracovaného znalkyní Bc. A. K. Obviněný proto vyslovil přesvědčení, podle něhož měly soudy správně stanovit výši škody jako rozdíl mezi cenou, kterou fakturovala obchodní společnost A. R. J., a cenou, kterou by státnímu podniku vyfakturovali za tytéž služby jiní poradci. Podle názoru obviněného v řízení nebylo prokázáno způsobení značné škody ani škody nikoli malé, která je znakem základní skutkové podstaty posuzovaného trestného činu. I zde obviněný shledal rozpor mezi skutkovými závěry soudů a provedeným dokazováním, neboť nelze dovozovat, že se stal trestný čin, když jeden ze základních znaků trestného činu nebyl prokázán.

13. Ve vztahu ke skutku vymezeném pod bodem 2. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně obviněný vytkl odvolacímu soudu, že se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, podle něhož obviněný jednal v přímém úmyslu. Podle obviněného sice částku ve výši 180 000 Kč skutečně nechal bezdůvodně proplatit, ale učinil tak z nedbalosti v důsledku vyčerpanosti z nadměrné pracovní zátěže. Závěry soudů o přímém úmyslu obviněného nemají podle jeho názoru žádný podklad v provedeném dokazování a dochází zde rovněž k rozporu mezi skutkovými zjištěními a provedeným dokazováním.

14. Závěrem svého dovolání proto obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení odvolacího soudu v celém rozsahu i jemu předcházející rozsudek soudu prvního stupně a aby tomuto soudu prvního stupně přikázal věc znovu projednat a rozhodnout.

III.

Vyjádření k dovolání

15. Nejvyšší státní zástupce se vyjádřil k dovolání obviněného P. H. prostřednictvím státní zástupkyně činné u Nejvyššího státního zastupitelství. Podle jejího názoru námitky obviněného v podstatné části neodpovídají uplatněnému hmotně právnímu dovolacímu důvodu, neboť s poukazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. se nelze úspěšně domáhat změny skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně, ani přezkoumávání správnosti jimi provedeného dokazování.

16. Podle státní zástupkyně soudy obou stupňů řádně zjistily skutkový stav věci v souladu s ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř. a hodnotily provedené důkazy s přihlédnutím ke všem okolnostem případu jak jednotlivě, tak i v jejich vzájemných souvislostech a v souladu se zásadami formální logiky podle § 2 odst. 6 tr. ř. Státní zástupkyně dále rozvedla podmínky, za nichž je podle ní přípustný výjimečný zásah do skutkových zjištění v řízení o dovolání, přičemž konstatovala, že v posuzované věci nelze shledat žádný, natož extrémní rozpor mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními, jak namítá obviněný. Jak dále v této souvislosti státní zástupkyně zdůraznila, obviněného usvědčují jednak výpovědi svědků (především T. H. a J. R.), dále výpověď znalce Ing. M. L., kterého soud přibral k podání znaleckého posudku z oboru ekonomiky, odvětví účetnictví a likvidace podniků, jakož i listinné důkazy.

17. Uplatněnému dovolacímu důvodu podle státní zástupkyně neodpovídá ani námitka obviněného, jejímž prostřednictvím vytkl nedodržení zásady presumpce nevinny a pravidla in dubio pro reo, neboť i v tomto případě jde o instituty procesního práva, jejichž případné porušení není způsobilé naplnit hmotně právní dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

18. Pokud jde o výhrady obviněného, jimiž vytkl nesprávně určenou výši škody, podle názoru státní zástupkyně obviněný nevznesl dostatečně konkrétní a relevantní hmotněprávní námitky ve vztahu k výroku o náhradě škody učiněnému podle § 228 odst. 1 tr. ř. Státní zástupkyně je přesvědčena, že

obviněný ve svých námitkách nepoukázal na žádné ustanovení hmotného práva, které mělo být porušeno, neboť jeho argumentace je založena na nesouhlasu se skutkovými zjištěními, resp. se způsobem určení výše vzniklé škody. To jsou ovšem námitky, které nelze podřadit pod uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. ani pod žádný jiný dovolací důvod uvedený v § 265b tr. ř.

19. Pokud jde o námitku obviněného, kterou v obecné rovině zpochybnil závěr odvolacího soudu o vzniku značné škody na majetku PBH K. V., státního podniku „v likvidaci“, státní zástupkyně považuje zmíněný závěr odvolacího soudu za správný, odpovídající zákonu a zjištěnému skutkovému stavu věci, když soud prvního stupně i odvolací soud posoudil způsobenou škodu jako celkovou částku, která byla vyplacena obchodní společnosti A. R. J. za činnosti, které mohl vykonávat sám obviněný, a finanční prostředky, které byly vyplaceny této obchodní společnosti na základě uzavřené smlouvy, byly vynaloženy nadbytečně a v rozporu s povinnostmi likvidátora, který měl postupovat s péčí řádného hospodáře, jak mu to ukládaly § 134 a § 135 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, účinného do 31. 12. 2013 (dále jen ve zkratce „obch. zák.“).

20. Státní zástupkyně dále ve svém vyjádření provedla výklad ustanovení § 220 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku a odkázala na odůvodnění rozhodnutí soudů nižších stupňů, v nichž se poukazovalo na to, že jednání obviněného bylo v rozporu s povinnostmi likvidátora upravenými v § 72 obch. zák. ve spojení s ustanovením § 9 odst. 6 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, neboť povinností obviněného bylo učinit jen běžné úkony směřující k likvidaci podniku, které mohl obviněný provést sám bez vynaložení jakýchkoliv nákladů. V žádném případě pak částky, které obviněný jako likvidátor nechal proplatit obchodní společnosti A. R. J., nebyly vynaloženy v zájmu likvidace PBH K. V., státní podnik „v likvidaci“. Pokud tedy obviněný spáchaným protiprávním činem způsobil škodu ve výši 1 171 920 Kč, podle státní zástupkyně to jednoznačně vypovídá o naplnění znaku značné škody ve smyslu § 138 odst. 1 a § 220 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku. Státní zástupkyně proto v tomto směru neshledala žádné pochybnosti o správnosti použité právní kvalifikace.

21. Závěrem svého vyjádření tedy státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítl dovolání obviněného.

IV.

Posouzení důvodnosti dovolání

22. Nejvyšší soud se nejdříve vypořádal s námitkami obviněného P. H., které neodpovídají uplatněnému hmotněprávnímu dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. a jimiž obviněný zpochybňoval rozhodná skutková zjištění, rozsah dokazování a hodnocení provedených důkazů.

23. V návaznosti na to se Nejvyšší soud zabýval dalšími námitkami obviněného, kterými zpochybnil způsob určení výše vzniklé škody. Tyto námitky obviněného sice lze s jistou mírou tolerance formálně podřadit pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., byť je obviněný založil zčásti též na polemice se skutkovými zjištěními a s provedenými důkazy. Nejvyšší soud je však nepovažuje za důvodné.

24. K tomu lze připomenout, že přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku se dopustí ten, kdo poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím způsobí jinému značnou škodu. Podstatou tohoto přečinu je tedy jednání, kterým vznikla škoda na cizím majetku, ale nevyžaduje se, aby se tím pachatel nebo někdo jiný obohatil nebo získal jinou výhodu. Povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek mají osoby, které jsou povinny spravovat (zařizovat) záležitosti

jiných osob, pokud je v tom zahrnuta i povinnost péče o jejich majetek nebo nakládání s ním. Přitom taková povinnost nemusí být výslovně nazvána jako povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek. Podstatné je, že jejím obsahem je to, co se obecně rozumí opatrováním nebo správou cizího majetku. Taková povinnost může být formulována též jako péče o majetek, péče řádného hospodáře, odborná péče, náležitá péče, obhospodařování majetku, nakládání nebo hospodaření s majetkem, právo činit úkony s majetkem, právo převádět ho, obchodovat s ním, investovat ho atd. Nositelem povinnosti opatrovat nebo spravovat cizí majetek může být i právnická osoba, resp. fyzická osoba jednající v rámci činnosti právnické osoby, přičemž povinnost jí vzniká podle okolností buď ze zákona, nebo na základě smlouvy (občanskoprávní, obchodní, pracovní, manažerské smlouvy, dohody o odpovědnosti k ochraně hodnot svěřených zaměstnanci k vyúčtování či nepojmenované smlouvy). Porušení povinnosti opatrovat nebo spravovat cizí majetek spočívá v tom, že pachatel jedná v rozporu s obecným nebo konkrétním vymezením obsahu takové povinnosti. K porušení povinnosti opatrovat nebo spravovat cizí majetek může dojít především konáním pachatele (aktivní činností), zejména takovými dispozicemi s cizím opatrovaným nebo spravovaným majetkem, při kterých pachatel neobdrží do opatrovaného nebo spravovaného majetku odpovídající protihodnotu, např. když prodá cizí majetek za nepřiměřeně nízkou cenu, nedůvodně zřídí zástavní právo na opatrovaném nebo spravovaném majetku, dlouhodobě a za nepřiměřeně nízký úrok (nebo zcela bezúročně) půjčí tento majetek jiné osobě, nedůvodně daruje či jinak bezplatně převede majetek na jinou osobu, použije opatrovaný nebo spravovaný majetek k nepřiměřeně rizikovým investicím, pronajme tento majetek za nepřiměřeně nízké nájemné atd. K naplnění subjektivní stránky tohoto trestného činu se vyžaduje úmyslné zavinění pachatele, přičemž postačí i úmysl nepřímý, tj. pokud pachatel ví, že porušuje svou zákonnou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a že tím způsobí jinému škodu nikoli malou, a je s tímto následkem (účinkem) srozuměn. Úmysl se tedy musí vztahovat jak k porušení povinnosti opatrovat nebo spravovat cizí majetek, tak i ke způsobení škody na něm. Značnou škodou se pak rozumí škoda dosahující částky nejméně 500 000 Kč (§ 138 odst. 1 tr. zákoníku). Pro naplnění subjektivní stránky postačí způsobení tohoto těžšího následku z nedbalosti, protože zákon zde nevyžaduje úmyslné zavinění (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2184 až 2195).

25. Jak přitom mimo jiné vyplývá z rozhodných skutkových zjištění popsanych ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně a v jeho následném odůvodnění, obviněný P. H. jako likvidátor PBH K. V., státního podniku „v likvidaci“, se sídlem XY (dále též jen „státní podnik“), jmenovaný do funkce usnesením Zastupitelstva města K. V. ze dne 15. 12. 2009, který byl podle čl. II. mandátní smlouvy ze dne 25. 3. 2010 povinen při dokončení likvidace postupovat s odbornou péčí a který byl podle § 72 obch. zák. ve spojení s ustanovením § 9 odst. 6 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, oprávněn činit jménem státního podniku jen úkony směřující k jeho likvidaci a byl oprávněn uzavírat nové smlouvy jen v souvislosti s ukončením nevyřizených obchodů, nebo bylo-li to potřebné k zachování hodnoty majetku podniku nebo k jeho využití, nejde-li o pokračování v provozu podniku, v rozporu se svými povinnostmi neúčelně a nehospodárně nakládal s majetkem státního podniku, když

1. dne 1. 2. 2010 uzavřel jménem státního podniku smlouvu s obchodní společností A. R. J., jejímž předmětem byla podle čl. I odst. 1 poradenská a konzultační činnost podporující likvidaci státního podniku v termínu do konce měsíce března 2011, a podle čl. II odst. 1 byl státní podnik zavázán uhradit za jednu hodinu činnosti poradce smluvní cenu ve výši 1 900 Kč bez daně z přidané hodnoty, přičemž na základě uzavřené smlouvy obchodní společnost A. R. J., jednající jejím jednatelem J. R., v době od 1. 3. 2010 do 28. 2. 2011 zaslala státnímu podniku k proplacení 13 faktur, na jejichž základě obviněný uhradil z účtu státního podniku částku ve výši 1 171 920 Kč, ačkoliv si byl vědom toho, že náklady na poradenské a konzultační služby byly vynaloženy zcela nadbytečně, neboť státní podnik v tomto období nevykazoval žádnou ekonomickou činnost, neměl žádné zaměstnance, jeho jediný nemovitý majetek představoval pozemek p. č. XY v katastrálním území XY, obec XY, úkony směřující

k likvidaci státního podniku, které nevyžadovaly zvláštní odbornost, byl obviněný jako likvidátor povinen provádět sám v rámci výkonu své funkce, za niž byl státním podnikem řádně odměňován, a k zajištění odborných činností využíval státní podnik služeb kvalifikovaných účetních, daňového poradce, advokáta a zaměstnanců Magistrátu města K. V., a přestože podle čl. I odst. 1 zmíněné smlouvy měla poradenská a konzultační činnost směřovat k podpoře likvidace státního podniku v termínu do konce měsíce března 2011, likvidace v uvedeném termínu i přes vynaložené náklady na poradenské a konzultační služby nebyla dokončena a jediným konkrétním úkonem směřujícím k likvidaci podniku provedeným na základě uzavřené smlouvy byla dražba pozemku p. č. XY v katastrálním území XY, obec XY, který dne 26. 8. 2010 vydražilo město K. V. za částku ve výši 2 600 Kč, přičemž účelně vynaložené náklady na provedení dražby činily podle odborného vyjádření nejvýše 8 150 Kč, ačkoliv obchodní společnosti A. R. J. nebyla udělena příslušná koncese živnostenským úřadem k provádění dražeb podle zákona č. 546/2006 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů, když provedená dražba je jednak neplatným právním úkonem a dále úkonem zbytečným, a pokud by se postupovalo účelným způsobem, mělo dojít k přímému prodeji předmětného pozemku městu K. V.;

2. dne 15. 7. 2010 obviněný vyplatil obchodní společnosti A. R. J. z bankovního účtu státního podniku částku ve výši 180 000 Kč, a to na základě faktury č. 0107582010 vystavené dne 15. 7. 2010, podle které byly fakturovány „na základě objednávky ze dne 1. 2. 2010 poradenské a konzultační činnosti za období 02, 03, 04, 05 a 06/2010 při správě majetku společnosti odběratele, přípravy a realizace veřejné dražby“, ačkoli si byl vědom skutečnosti, že zde neexistoval žádný právní důvod k proplacení takto vyúčtované částky a konzultační a poradenské činnosti spojené s likvidací státního podniku za období od února do června roku 2010, včetně přípravy veřejné dražby, již byly vyfakturovány a státním podnikem řádně proplaceny na základě smlouvy ze dne 1. 2. 2010. Těmito skutky obviněný způsobil poškozenému PBH K. V., státnímu podniku „v likvidaci“, celkovou škodu ve výši 1 351 920 Kč.

26. Na podkladě shora uvedených skutkových zjištění nelze přisvědčit námitce obviněného, podle které soudy nižších stupňů nesprávně stanovily výši škody v podobě celé částky, kterou vyfakturovala obchodní společnost A. R. J. a kterou jí obviněný nechal zaplatit. Podle názoru Nejvyššího soudu popsané skutky jednoznačně svědčí nejen o naplnění všech zákonných znaků pokračujícího přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, jímž byl obviněný uznán vinným (což Nejvyšší soud uvádí nad rámec uplatněného dovolacího důvodu), soudům nižších stupňů však nelze nic vytknout, ani pokud jde o způsob, jakým byla stanovena výše vzniklé škody. Soud prvního stupně, s jehož argumentací se ztotožnil i odvolací soud, zde dospěl k závěru, podle něhož v posuzovaném případě je nutno považovat za škodu způsobenou trestným činem celkovou částku za údajně poskytnuté poradenské a konzultační služby, která byla vyplacena obchodní společnosti A. R. J. Pokud by totiž obviněný jako likvidátor postupoval při správě majetku poškozeného státního podniku s odbornou péčí, pak by tyto náklady poškozenému podniku vůbec nevznikly. Nejvyšší soud se zcela ztotožňuje s uvedeným závěrem soudu prvního stupně, neboť z rozhodných skutkových zjištění je patrné, že finanční prostředky za činnosti, které měl obviněný vykonat sám, byly vyplaceny obchodní společnosti A. R. J. zcela nadbytečně, v rozporu s povinnostmi likvidátora, a proto je možno v podrobnostech odkázat na odůvodnění rozhodnutí tohoto soudu. V dané věci se přiměřeně uplatní právní názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. [29 Odo 1118/2006](#), podle něhož „náklady vynaložené na nehospodárnou a z hlediska účelu, pro který byla společnost založena, zcela nadbytečnou majetkovou hodnotu, kterou není možné dál zpeněžit (např. zbytečně přijaté služby, užívací právo, právo nájmu atd.), anebo kterou lze zpeněžit pouze se ztrátou, je nutno považovat za škodu se všemi důsledky z toho plynoucími“. Proto nepřicházelo v úvahu, aby byla výše způsobené škody stanovena s přihlédnutím k obvyklé ceně poradenských a konzultačních služeb, které údajně poskytla obchodní společnosti A. R. J. obviněnému, resp. likvidovanému státnímu podniku, jak se

toho domáhal obviněný. Jednak měly soudy nižších stupňů důvodné pochybnosti o tom, zda vůbec byly poskytnuty takové služby, a jednak byly náklady vynaložené za tyto služby bez jakéhokoli užítku pro účely prováděné likvidace a zcela nadbytečné. Lze tudíž konstatovat, že soudy nižších stupňů v nyní posuzované věci stanovily výši škody způsobené jednáním obviněného zcela správně, takže napadené usnesení odvolacího soudu ani jemu předcházející rozsudek soudu prvního stupně nejsou zatíženy vadami, které jim obviněný vytýká.

27. Nejvyšší soud dále k uplatněnému dovolacímu důvodu zdůrazňuje, že je vždy vázán konečným skutkovým zjištěním, které ve věci učinily soudy nižších stupňů. V trestní věci obviněného to pak znamená, že pro Nejvyšší soud jsou rozhodující skutková zjištění, podle nichž se obviněný dopustil skutků tak, jak jsou popsány ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně. Ty pak jednoznačně svědčí o spáchání pokračujícího přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku. V nyní posuzované trestní věci soud prvního stupně provedl a pečlivě zhodnotil všechny dostupné důkazy, přičemž dospěl ke skutkovým závěrům, které náležitě přezkoumal odvolací soud. Správnost takto zjištěného skutkového stavu tedy nemůže Nejvyšší soud bez dalšího zpochybňovat, když s ohledem na velmi omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení (§ 265r odst. 7 tr. ř.) zpravidla sám neprovádí důkazy, a proto je bez dalšího nemůže ani přehodnocovat. Z popisu skutků ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně i z podrobného odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů pak vyplývá přesvědčivý vztah mezi učiněnými skutkovými zjištěními a úvahami soudů při hodnocení důkazů.

V.

Závěrečné shrnutí

28. Na podkladě všech popsaných skutečností dospěl Nejvyšší soud k závěru, že obviněný P. H. podal proti napadenému usnesení Krajského soudu v Plzni dovolání, které sice částečně vycházelo z námitek, jež odpovídají uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ale tyto námitky nebyly shledány opodstatněnými. Část námitek obviněného zaměřených proti skutkovým zjištěním a hodnocení důkazů pak neodpovídá citovanému ani jinému dovolacímu důvodu. Nejvyšší soud proto odmítl dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné.